

Tipstelefon: **99 20 53 03**

Sentralbord: 69 21 56 00

redaksjonen@ha-halden.no - sporten@ha-halden.no

www.ha-halden.no Halden Arbeiderblad

■ Siden nyttår har forsikringselskapet Tryg hatt stor pågang av meldte frost- og vannskader. Snittprisen på slike skader ligger på mellom 40- og 50.000 kroner.

Troms og Nordland, og kystområdene forøvrig, skiller seg mest negativt ut, med en eksplosiv

økning i frostska-

der. – Sist vinter fremstår som ekstrem. Skadene kostet oss 260 millioner kroner mer enn frostskaudeutbetalinger i en normalvinter. Nå skjer det dessverre igjen, sier Kjerstin Fyllingen som er landssjef for Tryg Forsikring i Norge. (ANB)

I gummibåt der Monacobreen møter Liefdefjorden, Spitsbergen.

Foto: John Ljøner Andersen

Liholts land på Svalbard

I 2010 er det 150 år siden Nansen ble født, det er hundre år siden Amundsen kom fram til Sydpolen – og det er hundre år siden eventyreren Hans B. Liholt okkuperte «Liholts land».

Torsdag kveld inviterer Idd og Enningdalen Historielag til foredrag og lysbilder på Risum Ungdomsskole med tema Svalbard og Haldens ukjente polarpionér.

Hans B. Liholt var en velstående landhandler, bosatt ved bunnen av Iddeletta. Her eide han gården Snekketorp og en butikk som lå strategisk til mellom granittbrudd og hundrevis av steinhoggere.

H.B. Liholt må ha tjent gode penger i steinindustriens gullalder, og han var utvilsomt en kreativ person.

Blant annet solgte han en svovelholdig kilde midt på Iddeletta for mange tusen kroner til en mineralvannfabrikk – en kilde som senere ble overtatt av Farris og i dag tilhører Ringnes og Carlsberg-konsernet.

For å finne spor etter ham på kartet, må vi langt nordover, til Spitsbergen, den største av øyene på Svalbard.

Polarpionerer

I 1911 reiste Liholt med båt til polarområdene, og her «okkuperte» han 100 kvadratkilometer land ved Isfjorden.

Okkupasjonen var ikke særlig dramatisk, men besto av noen skilt han fikk satt ned langs strandkanten.

Området han derved til-egnet seg, var ikke tilfeldig valgt. Det lå midt blant kull-leiene på Svalbard. Kull var selve drivkraften i den industrielle revolusjonen, og Liholt må ha sett mulighetene til å tjene penger på energiressur-

ser som lå gjemt i fjellene.

Svalbard var på denne tiden et jomfruelig og temmelig lov-øst ingenmannsland.

Flere haldensere

Det var flere haldensere involvert på Svalbard – Christian Anker fra Rød Herregård og sønnen Johan var også med på å starte gruvedrift.

Liholt kom tilbake til Svalbard et par år senere, og sendte så krav om å bli tilkjent eiendomsrett for området til Det Kongelige Norske Utenriksdepartement. Her ble okkupasjonsbrevet behandlet – det var ett av mange, og det var til dels overlappende områder som det ble gjort krav på. «Okkupantene» skapte levebrød for både advokater og diplomater.

John Ljøner Andersen har forsket om Hans B. Liholt og Liholts land, og torsdag vil han fortelle om denne eventyrlige historien. Han viser egne lysbilder fra området.

Foto fra Hans B. Liholts ekspedisjon til Svalbard for 100 år siden.

Isbjørn på isflak foran Monacobreen, Spitsbergen.

Foto: John Ljøner Andersen